

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: cele letno K 5-20, pol leta 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Jubilejni spreved na Dunaju.

DUNAJ 12. Slavnostni spreved je prišel ob 7 in pol uri zjutraj; ob 8 uri je prišel iz Praterja. Spreved se je izvršil v redu. Računa se, da je bilo okoli 300.000 gledalcev. Rešila postaja je morala posredovati v 400 slučajih; večinoma so bili to neznatni slučajji; težjih je bilo le 21. Več oseb, ki so splezale na drevesa, so padle doli ter se več ali manj poškodovale. Spreved je trajal nad tri ure. Cesar je prisostvoval sprevedu stoje. Bil je vrlo zadovoljen. Ob 2. uri popoldne se je spreved vrnil v „Prater“.

DUNAJ 12. Na tribunah ob obeh straneh cesarskega paviljona in tribunah, ki so se nasproti dvigale amfiteatralično, so bili: ministri, diplomatični zbor, dvorni dostojanstveniki, generali, višja duhovščina, člani visoke aristokracije, načelniki državnih in mestnih oblastij, patronese in častni gostje. Na terasi cesarskega paviljona so bili člani cesarske rodbine. Preden je došel spreved, je bilo tukaj zelo živahno, svirali sta dve vojaški godbi. Ob 9^h je prišel spreved v Babenberški ulico. Malo minut pred 10. uro se je cesar iz palače podal k unanijim dvornim vratom v cesarski paviljon. Ob njegovem prihodu je godba zasvirala cesarsko himno. Množica je cesarja navdušeno pozdravila. Tu sta imela častni predsednik slavnostnega odhoda grof Hans Wilczek in predsednik izvrševalnega odbora dr. Klotzberg na cesarja nagovora, na katera je cesar odgovoril. Župan dr. Lueger je povodno slavnostnega spreveda izročil cesarju kovano plaketo v zlatu. Zatem so se pred cesarski paviljon postavila pirska društva, ki so zapela najprej slavnostno himno, nato pa cesarsko pesem. Potem je imel župan dr. Lueger na cesarja kratek slavnostni nagovor. Cesar se je zahvalil. Medtem ko je vladar odhajal, so na novo zadoneli viharji „živio“-klici. Tedaj so pričeli zvoniti vsi zvonovi po cerkvah, dotim se je slavnostni spreved preko Ringa pomikal v Prater, ter se je v rotundi razšel. Ves spreved je trajal 3 uri in četrt, in se je izvršil ob najlepšem vremenu.

DUNAJ 12. Na slavnostnem sprevedu je občinstvo skupino s Primorskega živahno aklamiralo. V skupini je bilo 500 oseb, 50 oslov, 40 konjev in 8 vozov. Zastopani so bili slovenski in italijanski ribiči, lovci, drvarji itd., potem furlanska ženitnina, klub veslarjev iz Trsta, Hrvatje iz Cer, Lošinja, Neresinji, Slovenci iz tržaške okolice, krušarice na oslih iz dolinske županije, Čitje iz Velikih Mun in Žejan kakor oglatji in prodajalci jesiha.

V kranjski skupini je bilo okoli 700 ljudi s konji in vozovi, ki so vzbujali dokaj pozornosti.

Med sprevedom so prepevali „Hej Slovani“. Predmet posebnim aklamacijam sta bila „Zeleni Jurij“ in belokranjska svatba. Navdušeno so bili pozdravljeni ribiči in zlatoroka skupina. Največji utisk na gledalce so napravili Poljaki in Dalmatinci v svojih narodnih nošah.

Donavsko-Jadranska železnica.

CARIGRAD 12. Iz srbskega vira poročajo, da bo prihodnje dni podpisana pogodba donavsko-jadranske železnice. Francoska skupina otomanske banke se udeleži na gradnji

s 45 odst., italijanska s 35 odst., ruska z 15 odst. in srbska z 5 odst.

Maroko.

PARIZ 12. (Ag. Havas.) Iz Feza brzojavljajo: Dne 7. t. m. ob 11 uri popoldne je prišel v Fez s svojim spremstvom Mulej Hafid. Radi dežja ni bilo nikakih slavnosti. Mulej Hafid se je najprej podal v mešejo, potem pa v vladno palačo.

BEROLIN 12. „Voss. Zeitung“ poroča iz Tangerja: Prihod Mulej Hafida v Fez minolo nedeljo je bila veledastna manifestacija mesta in rodov berberskih protusultana v prilog. Navdušenje je bilo splošno. Mulej Hafid je sedaj legitimni vladar vsega Maroka. Približno bi ga rada tudi primorska mesta, ako bi se ne bala francoskih vojnihi ladij.

Francoska zbornica.

PARIZ 12. Zbornica je s 485 proti 74 glasom v sprejela zakonski načrt, ki naj štiti svobodo in čistost glasovanja na volitvah.

K sestanku v Revalu.

PARIZ 12. Posebni poročevalec „Matina“ v Revalu je bil vsprejet od ministerskega predsednika Stolipina in ministra za unanje stvari Izvolskega. Oba ministra sta ga pooblastila, naj priobči izjave, ki se v bitstvu strinjajo z izdanimi komunikacij o sestanku vladarjev. Iz izjav Stolipina je povdarjati nastopni pasus: Podlago naše splošne politike tvori slej ko prej naša zveza z Francijo. Naše prijateljstvo z Anglijo soglašja popolnoma s prijateljskimi cilji zveze. Rusko-angleško prijateljstvo je potrebno za ravnotežje Evrope, ravnotežje, ki se je, o tem sem prepričan, noče nihče dotakniti. Poleg našega prijateljstva z Anglijo ostane naše tradicionalno prijateljstvo z Nemčijo, ki nikakor ne trpi radi našega dogovora z Angleško, kajti ta dogovor se nanaša na Perzijo, Afganistan in Tibet, kje hočeta Anglija in Rusija braniti njune lastne interese.

REVAL 12. (Petr. brz. ag.) Caraka jahta „Standard“ s carjem Nikolajem in carsko rodbino je odplula ob 10 uri 25 min. popoldne. Jahta „Polarnaja Zvezda“ s caricom materjo, veliko kneginjo Olgo in njenim soprogom ter ruska eskadra sta istočasno zapustila Reval.

Iz Portugalske.

LIZBONA 12. Anarhisti, ki so bili nedavno aretirani, izjavljajo, da nimajo ničesar opraviti z provzročitelji zadnjih dogodkov v Lizboni.

Kandidatura Taftova.

NEW-JORK 12. List „Sun“ poroča iz Čikaga, da je gotovo, da bo za Tafta glasovalo 491 delegatov narodne skupščine, tako, da je njegova kandidatura za predsedništvo zagotovljena.

Belgijski kralj.

FRANKOBROD 12. Belgijski kralj se je danes zjutraj podal s kočijo v Moguncijo, od tamkaj se poda v Pariz. Jutri se kralj vrne v Bruselj.

Mednarodna brzojavna konferenca.

LIZBONA 12. Mednarodna brzojavna konferenca je imela danes svojo zaključno sejo. Glavni vspeh konference obstoji pravzaprav v tem, da je ista vsprejela posredovalni predlog avstrijske delegacije glede znižanja evropskih brzojavnih tarifov. Prihodnja konferenca se bo vršila leta 1915 v Parizu.

Štrajk poljskih delavcev v Parmi.

PARMA 12. Izjavil se je poskus, da bi prišlo do sporazuma med štrajkujočimi kmeti in posestniki.

Republikanska stranka na Španskem.

MADRID 12. Na svojem včerajšnjem shodu so vsi člani republikanske stranke sklenili, da si hočejo ohraniti popolno svobodo akcije. Govori se, da stranka propade.

Napad na carinsko blagajno.

TIFLIS 12. Včeraj opoledne je deset roparjev napadlo blagajno carinskega urada ter jo oplenilo. Blagajnik, štirje služabniki in neka druga oseba so bili ubiti. Na zasledovanju roparjev so bili trije ubiti, eden pa ranjen. Ranjena sta bila tudi dva policajka uslužbonca. Šest roparjev je zbežalo s svoto 24.000 rubljev.

Tsingtau 12. (Nem. kab. družba) Vlada v Šangtongu je prvič kupila puške kitajskega proizvođa iz tovarne v Haniangu.

Sofija 12. Stanje bivšega bolgarskega ministra Radoslavova, ki je v nedelje v Plevni padel s kočije, se je zboljšalo.

Kartagena 12. Delavska zveza je sklenila generalni štrajk.

Budimpešta 12. Minister Košut je zopet obolel. Zdravniki mu svetujejo, naj se čim prej poda v Karlove vari.

Drž. posl. Ivan Hribar o potovanju v Petrograd.

(Zvršetak.)

To vse so bile predpriprave za nadaljevanje na posvetovanjih v Pragi, ki se jih bo vdeležilo: 15 Rusov, 15 Poljakov, 15 jugoslovancev (po štirje od vsacega plemena). Število Čehov še ni znano. Določiti bo formo in pa kraj, kjer se ima vršiti vseslovenski shod. Politika bo izključena.

Ta akcija ne ostane brez praktičnih posledic in vspeh bo viden tudi v ruskem parlamentu.

Poslanec Hribar je zaključil: Na pot v Petrograd smo se podali samo in jedino iz obzirov na korist Slovanstva, za njega srečno bodočnost. Slovanstvo zadobi večega ugleda in vpliva še le potem, kadar se bo uveljavljalo kakor kulturna celota. V to treba drugače Rusije nego je doslej.

To sporočilo je bilo vsprejeto največim zadovoljstvom, ploskanjem in živjo klici.

Na tozadnji poziv predsednika se je oglašil za besedo g. Etbin Kristan v imenu accijalne demokracije. Izjavil je, da njegova stranka odklanja to akcijo. Gospodje, ki so šli v Petrograd, niso nič vprašali slovenskega ljudstva, ampak kar postavili so nas pred gotov fakt. Kar se je zgodilo, ni na korist Slovanstva. Gospodje so delali komplimente najhujim sovražnikom, ki vzdržujejo sedanji zistem na Ruskem. Mi ne smemo iskati stikov s tistimi, ki vladajo, ampak z ljudstvom. Slovensko ljudstvo ne sme biti za reakcijo, ampak za svobodo. Naše simpatije morajo biti na strani revolucionarjev. Zato bi morali čakati, da bo zrušen sedanji zistem. Gospodje bi bili morali govoriti o tem poprej na javnih zborovanjih. Tako nimajo pravice, da govorijo v imenu naroda. Ta jim ni dal nikako pooblastilo.

To izjavo je podajal g. Etbin Kristan v vidnem razburjenju, a zborovalci so poslušali z vidno nevoljo, ki so jej na zaključku tudi dali izraza.

Poslanec Hribar je odgovarjal:

Mi smo iskali zveze z zastopniki ruskega naroda, o katerem želimo, da pride sam do vlade. Dozdaj so ga vladali tuji ljudje. Veselo znamenje je, da se sedanji ministri vzemajo za stvar. Potem pa je tudi jasno, da brez sodelovanja vlade ni možno izvesti označenih načrtov in le dobro znamenje je, ako se n. pr. ruski minister za poljedelstvo izjavlja pripravljenim dati primerne svote na razpolago. A bila je tudi stvar neizogibne uljudnosti, da smo se poklonili raznim činiteljem. Da bo pa socialna demokracija odklanjala to akcijo, to sem vedel že vnaprej. Vendar sem povabil tudi g. Kristana na današnje predavanje. (Živahna pohvala).

G. dr. Triller je menil, da je Kristan danes streljal daleč preko cilja. Pri tej akciji gre v prvi vrsti za gospodarsko in kulturno delo, na katerem se abstrahuje od političnih strank. Odposlanec naše je vodilo prepričanje, da so se lotili koristnega podjetja in so tudi dosegli vspehov. In ker se je udeležil tudi jeden slovenskih poslancev, more biti narod naš ponosen na to potovanje. S tem, da je bil tudi Hribar v deputaciji, je naš narod oficijelno udeležen na tem historičnem poskusu za pomirjenje Rusov in Poljakov. To je misija zgodovinske važnosti. Pomirjenje med Rusi in Poljaki je prvi pogoj k boljši bodočnosti Slovanstva in gospodje Hlibovicki, Kramar in Hribar so sejali blagodejno seme. A naša iskrena želja mora biti, da bi šlo to seme v klasje. (Živo odobravanje).

Dalje je bil s tem naš slovenski narod udeležen na polaganju kamena za resnično kulturno zblizanje Slovanov. Če se doseže le polovica tega, o čemer je poročal Hribar, bo to že blagodejno delovalo na doseganje tudi socialne pravičnosti. (Burno odobravanje).

V tretje moremo biti ponosni na to, da je naš narod ob tej priliki tako rekoč podal pred svetom svojo oficijelno vizitnico. Slovanstvo je opozorjeno na naš mali slovenski narod. Radi tega je bilo to potovanje historično.

Slov. ljud. stranka se postavlja na odklanjajoče stališče le iz osebne mrznje. Straat jo je tako zaslepila, da hoče le podirati, kar drugi kulturno zidajo. Onim trem odposlancem bo pa le hvaležen iz srca, komur je za bodočnost Slovanstva in njegov kulturni napredek. Oni zaslužijo našo iskreno zahvalo.

Gosp. V e h o v e c je govoril o potovanju z narodno-gospodarskega stališča. Opozarjal je na važnost planinskih in drustev za povspenjevanje prometa s tujci. Važnost taci ustanov naj se tudi pri nas upošteva kakor povsodi drugod.

Na to je spregovoril še gosp. dr. Gregorin:

Zahvaljuje se za povabilu na današnje predavanje. To povabilo je brzokone zato dobil, ker je sodeloval na anketi, ki jo je bilo razpisalo društvo „Maj“ v Pragi o vprašanju skupnega slovenskega kulturnega delovanja. Zahvaljuje se na tem povabilu tudi v imenu tržaških Slovencev, ki se morajo boriti na najbolj eksponirani točki in ki zato vedo tudi ceniti važnost akcije začete s potovanjem v

liko volneno odejo okoli ramen; kadar pa mu naznanijo obisk kakega belega moža, tedaj natakne gostu na čast najmodernejšo obleko, ki se v eleganci lahko kosa z garde-robo pariškega dandyja.

Drug indijanski milijonar je Mibel Pablo ki premore ogromne črede živine in ki je še-le pred kratkim 600 bizonov, zadnjo večjo čredo teh živali v Ameriki, prodal kanadski vladi za milijon dolarjev.

Zalosten pa je položaj necivilizovanih Indijancev — in teh je največ — ki žive kakor nekdanje svoje divjaško življenje; njih življenje je v pravem pomenu besede života-renje in večkrat umirajo lakote. Vlada Združenih držav skrbi zanje s tem, da razdeli med nje v gotovih razdobah, vsaki mesec ali vsako četrletje ali vsako leto, toliko in toliko živine, toliko in toliko volnenih odej in vreč koruze. Včasih pa se ti rodovi, kadar jih žene sila do obupa, tudi dvignejo z bojno sekuro proti „bledim obrazom“, da bi si priborili novih bogatih lovov. Tako so se dvignili lanske jeseni Chejenci in pobili nekaj naselnikov. Več polkov konjenice jih je zapodilo nazaj v njih „vigvame“, a z njimi so se zvezali zdaj Uti, močen rod glasovitih Sioux-Indijancev, in tedaj so Amerikanci po dolgotrajnih pogajanjih sklenili z njimi pogodbo, valed katere je morala vlada hraniti oba rodova skoz vso zimo na svoje stroške in jima dati „boljših lovov.“

PODLISTEK.

Moderni rdečkožci.

O številu in usodi modernih potomcev praprebilcev stare Amerike prinaša neki francoski list zanimivih podatkov, ki jih sporočamo tu našim čitateljem.

Leta 1905, pri zadnjem ljudskem štetju, so našli v združenih severo-ameriških državah vsega skupaj 263.233 Indijancev z mešanici vred. To število pa je gotovo za dobro tretjino prenizko, kajti veliko Indijancev, ki živé že več rodov sem nomadsko življenje in se ženijo vedno le med seboj, je uvrstila vlada v kategorijo „rojenih Amerikancev.“ Najbrže pod prihodnja cenitev zopet znatno zmanjšano število indijanskega prebivalstva. Zakon kongresa z dne 16. junija 1906 namreč, ki je prebivalce Oklahome in indijanskega teritorija pooblastil v ustanovitve svojih držav, je naredil konec samostojnosti poveljih velikih rodov (Cootavov, Chickasavov, Cherokeejev, Kreekov in Seminolv), ki štejejo vsega skupaj 90.685 duš. Odposlanci „peterih velikih narodov“ so se slovesno odpovedali vsem svojim starim pravicam in so vstopili v veliko zvezo Združenih držav; tako je postalo skro 100.000 rdečkožcev navadnimi ameriškimi državljani, in zdaj jih

bodo pri štetju takisto računali za „rojene Amerikance“ in jih ločili od pravih Indijancev.

Celokupnost indijanskih rodov v Združenih državah se dá razdeliti danes v tri razrede: v povsem civilizovane Indijance, ki so v majhnem številu in prehajajo povsem v ameriškano kulturo; potem v napolcivilizovane Indijance, ki so se ločili od svojih rodov, in slednjič v najštevilnejši in zanimivejši oddelek: v one Indijance, ki žive v več ali manje divjih, od belokožcev jim odkazanih krajinah, pod varstvom in nadzorstvom vlade, po šegah svojih prednikov.

Civilizovani Indijanci so si priborili svoj prostorček „na solncu“ in se popolnoma udeležili v moderno življenje; nekaj jih je višjih častnikov, eden celo general, drugi delujejo na polju slovstva in umetnosti. Eden njih, Eastman, je izvrsten časnikan in znan pisatelj. Mnogi teh rdečkožcev dobivajo kakor modeli pri kiparjih in slikarjih dober zaslužek. V indijanskem gledališču Montauk, ki ima svoje ime po plemenu, iz katerega se rekrutirajo njegovi člani, govoré čisto angleščino in njegov oder je na visoki umetniški stopnji. Večina teh civilizovanih Indijancev pa se je posvetila poljedelstvu in po vsem ozemlju Združenih držav so raztresene njih farme. L. 1900 so našli 19.910 takih dvorcev, ki so v posesti indijanskih rodbin. Ti Indijanci se posvečajo tudi moder-

Petrograd. S tem se je zaneslo zanimanje za naš narod med Ruse, ki doslej niso vedeli o Slovencih drugacega nego da smo dali Slovanstvu himno „Naprej zastava slave.“ Sedaj so dobili priliko, da spoznajo naš narod in se uverijo, da ima ta narod tudi praktične ideje. Pomisleki proti tej akciji niso umestni, kakor je razvidno že iz poročila poslanca Hribarja. Ni šlo tu za klanjanje mogotcem, ampak uvideti se imajo stiki med slovanskimi narodi. Če se dosežejo ti stiki, se odpro poti vsem strankam za širjenje svojih idej — odpro se poti za stike ruskih revolucionarcev se — slovanskimi revolucionarji. (Veselost) Ponovno se zahvaljuje poslanec Hribarju, Kramaru in Hlibovickemu tudi v imenu tržaških Slovencev, čeprav slovanski socijalni demokratje odklanjajo to akcijo. (Burno odobravanje.)

Ker se ni nikdo več oglasil za besedo je zaključil predsednik to zborovanje označivši Hribarjevo sporočilo kakor pravo blagovestje za vse Slovanstvo in za nas Slovence še posebej. Doseženi uspehi vzbujajo najlepše nade. (Pohvala.)

Sestanek v Revalu.

Da je sestanek med angleškim kraljem in ruskim carjem v Revalu velike politične važnosti in da bo vplival na bodočo evropsko politiko — temu se ne upa oporekati nikdo. Značaj velikega političnega dogodka se je izražal že v vseh vnanjostih — izlasti v navzočnosti prvih državnikov in visokih vojaških dostojanstvenikov od obeh strani — ob katerih se je vršil ta sestanek.

Posebno važnost podelja temu sestanku splošno uverjenje, da so se med ruskim carjem in angleškim kraljem storili sklepi glede balkanskega problema, izlasti pa dogodkov v Makedoniji, da sta si torej Rusija in Angleška ponudili roki na terenu, kjer sta si bili stari, tradicionalni, večni nasprotnici. Tudi dogodki v Perziji, kjer grozi nevarnost velike erupcije, in kjer sta si bili tudi Rusija in Anglija večni tekmovalki, so bili predmetom razprav med obema vladarjema in med obojestranskimi diplomati.

Pomembnost sestanka v Revalu potrja tudi ozlovljenje na nemški strani, o katerem smo že opetovano govorili. Se posebno pa se velik pomen tega dogodka izraža v dejstvu, da sestanek tako inponira, da se niti ne upajo prav na dan se svojo nevoljo, marveč se delajo kakor da so zadovoljni, ker sta oba vladarja v svojih zdravljah naglašala miroljubive svoje namene.

Ta hlinjena zadovoljnost pa ne more nikogar varati. V tem pogledu so simptomatične vesti, ki se širijo, češ, da se Nemčija pripravlja na mobilizacijo rezerv in da vlada v nemških odločujočih krogih vojvotito razpoloženje. Te vesti so seveda neosnovane, ali simptomatične je že to, da se širijo. Kjer je dima, tam navadno tudi gori...

Na vsak način pa kažejo vsi dogodki in pojavi na veliki politični pomen sestanka v Revalu. To je potrdil tudi ruski minister za unanije stvari Izvolski v pogovoru z dopisnikom londonskega lista „Times“. Izjavil je, da angleško-ruski dogovor že nosi dobre sadove v centralni Aziji. Tudi glede Makedonije, da je doseženo popolno sporazumljenje — ni sicer za popolno rešenje makedonskega problema. Izvolski je naglašal tudi svoje veliko zadovoljstvo z sprejemom, ki so ga v Londonu priredili predsedniku francoske republike, kajti — tako je poudarjal — zveza s Francijo bo vsakdar v podlagi ruski politiki.

Ogrska.

Novi zakonski načrt o vinu.

Poljedelski minister Darany predloži teh dni zbornici novi zakon o vinu, ali ni verjetno, da se bo o načrtu razpravljalo pred počitnicami.

Grof Andrassy na Angleškem.

Minister za notranje stvari grof Andrassy je odpotoval na Angleško, kjer se bo mudil več tednov; od tamkaj se poda na Škotsko.

Državna zbornica.

BUDIMPEŠTA 12. V 3. čitanju je bil vsprejet zakonski načrt o investicijah pri državnih železnicah. — Nato je zbornica nadaljevala specijalno debato o zdravstvenem zakonu. Debata je dospela do § 22, nakar je bila prekinjena in odgodjena na jutri.

Hrvatska.

Sprememba na hrvatski vladi.

„Agramer Tagblatt“ poroča z Dunaja, da pride v hrvatskih odnosih v najkrajšem času do spremembe. Položaj se kmalu razplete, morda še pred parlamentarnimi počitnicami in to na način, ki zadovolji Hrvatsko. Položaj barona Raucha je povsem omajen in se njegovega padca ne more več preprečiti.

Dva tabora.

Pod tem naslovom piše dr. A. Pavelić v „Hrvatski Svobodi“ o potrebi, da se vsa Hrvatska zbere v en tabor proti Franku in Rauchu ter zaključuje: Kder je z dr. Josipom Frankom, ta je za dr. Wekerla in njegove eksponente.

Drobne politične vesti.

Pasivna reistenca čeških poštinih uslužbencev. Češko glasilo

poštinih uslužbencev prinaša navodila, kako treba postopati pri pasivni rezistenci. „Čas“ poroča, da prično uslužbenci 15. t. m. pasivno rezistenco.

Anton Randa. Glasoviti češki jurist in bivši minister-rojak dr. Anton Randa je objahal v sredo petdesetletnico svoje doktorskega jubileja.

Iz Portugalske. Poslanska zbornica je s 101 proti 17 glasom vsprejela načrt odgovora na prestolni govor. Nadalje sta bila vsprejeta dva predloga s 98 proti 17 glasom, v katerih se vladi izraža zaupanje, da izvede program, naznanjen v prestolnem govoru.

Dnevne vesti.

Tržaška volilna reforma — dogotovljena! V četrtek zvečer je imel deželno-zbornski odsek za volilno reformo plenarno sejo, v kateri so vsprejeli tudi zahtevo vlade glede volilne dolžnosti. S tem je popolnoma doseženo sporazumljenje med laško večino in slovensko manjšino na eni strani, in med deželnozbornskim odsekom in vlado na drugi strani. Prihodnji teden, in sicer v petek dne 19. t. m. se snide deželni zbor v plenarno sejo in bo na tej seji — brzokone brez velike debate — načrt volilne reforme vsprejet v drugem in tretjem čitanju. Sankcija novemu zakonu je seveda že zagotovljena.

Pridržujemo si, da objavimo v najkrajšem času doslovno ves zakonski načrt. Za danes pa lahko podčrtamo one poglobitve spremembe, ki jih je medsebojno sporazumljenje uvelo nasproti načrtu, kakršnega je vlada predložila ob sklicanju deželnega zbora.

Kakor smo že svoječasno objavili, je bilo število členov mestnega sveta oziroma deželnega zbora, katero je vlada določila v svojem načrtu na 83, skraćeno na 80. Kljub temu bo Trst imel izmed vseh mestnih svetov in deželnih zborov Avstrije razmeroma najštevilnejše zastopstvo. To število je ostalo nespremenjeno, ko se je zahteva trgovske komore po lastnem zastopstvu vsprejela s tem, da se je skrajšalo število mandatov vseh štirih razredov za enega člana.

Po tem se razdelja število mandatov tako-le: Mesto 68: in sicer po 16 za vsak volilni razred in 4 za trgovsko zbornico. Okolica 12: in sicer 8 za I. (privilegirani) razred in 4 za II. (splošni) razred.

Volilni okraji so bili tudi nekoliko spreminjeni. Povedali smo že, da je bila Greta priključena okolici. Zgornja Carbola pa je bila pridružena, ne Sv. Vitu, ampak k Sv. Jakobu.

Dočim je vladni načrt zahteval stalno bivanje treh let za proletarske volilce IV. mestnega oziroma II. okoličanskega okraja, določa sedanjí kompromisni načrt bivanje enega leta oziroma odmerjenega davka vsaj za eno leto za vse volilce brez razlike.

Važno je, da se je funkcijsko dobo mestnega sveta povišalo od treh na štiri leta.

Častni meščani, katere je vlada prezrla, dobijo volilno pravico v I. razredu. Kar se tiče „meščanov“ (cittadini), se je laška večina energično potegovala za vzdrževanje te zastarele ustanove. Dosežen je bil sporazum v tem smislu, da bodo le oni „cittadini“, ki so bili imenovani pred 1. januarjem 1. 1908., imeli volilno pravico v III. mestnem oziroma I. okoličanskem razredu. S tem je onemogočena nadaljina „informacija“ teh „meščanov“ in ta ustanova je obsojena, da umre naravne smrti.

Dočim je vlada v svojem načrtu določevala le namestništvo kakor edino instanco v reklamacijskem postopanju, uvede spremeni načrt dve instanci: mestno delegacijo in namestništvo. Volilnim komisijam bo predsedoval župan, oziroma od njega določeni namestnik, dva člena komisije imenuje mestni svet in dva namestništvo.

Odslej bo mestni svet oziroma deželni zbor edina in neprizivna instanca glede verifikacije mandatov. Vlada je v nasprotju z originalnim načrtom privolila v to priznanje avtonomske oblasti mestnega sveta oziroma deželnega zbora.

To so glavne spremembe na sedanjem načrtu. Ves značaj nove volilne reforme, ki sad kompromisa med strankam in vlado, bo razviden, ko priobčimo doslovno ves načrt. Tedaj pridodamo tudi nekoliko komenta.

Tozadevnim referentom za deželni zbor je bil od odseka imenovan poslanec dr. Brocchi.

Nedeljska narodna dirka — prepovedana. Namestništvo je včeraj brzojavilo prirejalnemu odboru v Gorici, da je prepovedalo narodno dirko v Gorici, ki je bila valed slabega vremena preložena od minolega ponedeljka na jutrišnji dan. Blamirani donkišoti, ki so priredili one karikaturne demonstracije v ponedeljek, so se zopet širokoustili v mestnem svetu po znanem dr. Pinausigu. Župan dr. Marani je brzojavil namestniku, da protestira proti žalenju (!) laškega (?) značaja Gorice in zažugal, da ne more jamčiti za mir, ako namestništvo ne prepreči slovenskih dirk.

Ta brzojavka je imela čudotvoren vtis na c. kr. gospodo, ki je par ur potem naznala, da je dirka prepovedana.

Mi nečemo že danes komentirati te toliko nepričakovane, kolikor nepojmljive ukrepite namestništva, ki nas je jako razočarala; nečemo, kakor pametni možje, ker bojimo se, da bi danes pod neposrednim vtisom z vse pravico utegnili biti — preprobi. Ali da c.

kr. vladi inponira vpitje skrdelca žalostnih in strahopetnih junakov in inponirajo toliko fanfaronse, kolikor neiskrene deklaracije par političnih komedijantov, je jako žalostno: žalostno — za njo! Da pa ista vlada, ki je dovolila prireditve irredentističnih laških dirk po slovenskih tleh, prepove slovenske dirke v mestu, ki je po dobrem delu tudi slovensko, in to nekoliko klovnom na ljubo, je tak škandal, ki mi ga ne pozabimo nikoli.

Z laškimi fanfaroni se že zopet vidimo pri Filipih. Žal, res odkritosrčno žal — znamo pri vsej jezi biti humani — nas je klavne figure, ki jo igra vlada pri vsem tem! Iz za danes — punctum, da ne bomo — preprobi!

Imenik členov komisij za osebno dohodarino. Daje se na obče znanje, da se je na podlagi izida zadnjih dopolnilnih volitev in imenovanj glede komisij za osebno dohodarino, postavljenih za posamične civilne okraje, sestavljen imenik členov in njih namestnikov ter da bo ta imenik javno izložen od 25. junija 1908 dalje skozi 14 dni na tukajšnji c. k. davčni administraciji, na primorskih c. k. okrajnih glavarstvih, c. k. davkarjih in občinskih uradih dotičnih cenilnih okrajev.

Tako je prav! Vedno tarnamo in se pritožujemo, da ne napredujemo. Nekaj resnice pa je na tem, a mi nismo krivi, da se naše nižje ljudstvo mnogokrat ne izobrazuje kakor bi se moglo, na tem so krivi drugi faktorji, ki sploh premalo mislijo na šolsko vprašanje pri nas Slovincih.

Imamo pa med pripostimi ljudmi takih značev, da bi bili lahko izgle tudi našim izobražencem, ki jim je veliko na tem, da so „Slovinci“.

Poznam priposto, pridno pošteno dekle, ki več let služi v Trstu, a ima kakor tako zelo redke službe, kar znači, da jo imajo gospodarji sploh radi.

Dekle bi v službi morda bolje izhajalo, da ni tako zavedna na Slovenka. Pitanje s „ščava“ ne preneša; to besedo je samo enkrat potrpela, a pri drugem takem poklonu je kar odpovedala službo, s pripombo, da po take naj se le poslužijo v Afriko, ker sužnjav v našem delu sveta ni več.

Vse prošnje in oproščenja gospodarjev, naj ne jemlje te „nedolžne“ besedice za zlo, niso pomagale, zavedno dekle je je vstrajalo pri svojem odloku.

To dekle naj Vam je vsem drugim vzgled. Biti pridne, poslušne, poštene služkinje je res hvalevredno. Ali pred dekletom ki je ponosno na svoj rod, ki se ne pušča zaničevati ampak energično nastopa treba sneti klobuk: to inponira! Ako bomo imeli taka dekleta, naš narod ne izgine, temveč mora vzrasti in se popeti na tako višino, da bode spoštovan in čislán vedno in povsod.

Slovenka.

Zloraba gesla „Svoji k svojim!“ Pišejo nam: Te dni je neka „Lega Cattolica della stampa“ dala nalepiti lepake po vsem mestu, s katerimi naznanja p. n. občinstvu, da je otvorila neke štacuno cerkvenih potrebščin, mašnih knjig, sveč itd. — torej čisto trgovsko podjetje. Izdalo pa je to društvo razum laških tudi slovenske lepake. In dotlej ne bi bilo nič slabega, marveč celo nekaj hvalevrednega, kar le dokazuje praktično trgovsko mišljenje omenjene „Lega“. Proti čemur pa treba energično protistirati, je okoliščina, da se na slovenskih lepakih nahaja toliko na začetku, kolikor na koncu reklame napis v kubitlnih črkah: „Svoji k svojim!“ Da se omenjena „Lega“ na slovenskih lepakih prelevlja kar na enkrat v narodno podjetje, da bi kovala kapital iz gesla „Svoji k svojim“, je nezasišana zloraba!

Interurbanna telefonska zveza Trst z Istro. Gradnja črte Trst—Pazin—Pula je nameravana že za tekoče leto. Gradnja telefonske črte Trst—Piran—Buje—Motovun—Poreč—Rovinj, z večimi odcepjenji je projektirana za leto 1909 v predpostavki, da interesente plačajo primerne prispevke in da bo rentabiliteta naprave zagotovljena.

Slavnost v Padričah. Na slavnost deset letnice pevskega društva „Slovan“ v Padričah je prijavilo svojo udeležbo 24 narodnih društev, od katerih 15 nastopi. Poleg teh priredi podružnica družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Ivanu srečolov, šaljivo pošto in velik somen narodnih razglednic. Na tem podjetju bodo zaposlene rodoljubne gospioe in narodna dekleta. Ako bo potrebno, nastopijo tudi narodni eksekutorji, da se čim več iztirja za našo — dečo.

Ker se pričakuje velika udeležba, so tudi priprave velike. Postavljeni bodo: obširen oder, tribuna za govornike, slavoloki, veliko miz itd. Za telesne potrebe bodo skrbeli: naš Martin s pristnim vinom, N. Grižen z Dreherjevim pivom, H. Škerlj z maslenimi štrudlji, H. Šmit, salamom, gnatjo in ovčjim sirom. Oho kmalu bi bili pozabili: naš župan Jože ima krčmo tam na sredi vasi z obširnimi dvoriščem. Za vse to bo torej izborna preskrbljeno.

Sedaj pa moramo tudi povedati, kje leži ta vas Padriče! Dobro pol ure nad sv. Ivanom po cesti čez „razklani hrib“, pol ure od Lonjerja čez „hudo leto“, pol ure od Bazovice, eno uro iz Sežane preko Gropade, tri četrt ure z Opčin preko Trebič. Padriče so toraj nekako središče mnogih bližnjih vasi, saj dovaja v vas kar pet cest. S tem pojasnilom je ustrezno tudi tistim radovednežem,

ki niso bili še v Padričah. Selaj pa kličemo vsem: na veselo svidenje dne 14. t. m. v Padričah!!

Novo razglednico je izdala knjigarna Gorenjčeva povodom desetletnice obstanka pevskega društva „Slovan“ v Padričah. Na razglednici so fotografirani vsi člani pevskega zbora „Slovan“.

Ustanovljanje in obratovanje iskrobrzojavnih postaj na ladijah (krovne postaje). — C. k. poštno in brzojavno ravnateljstvo nam javlja:

Brzojavna uprava vidi potrebo opozarjati na dejstvo, da je ustanovljanje in obratovanje iskrobrzojavnih postaj v Avstriji v smislu odloka najvišjega kabineta od dne 16. januarja 1847 (dekret dvorne pisarne dne 25. januarja 1847, št. 2581) in § 1 navedbe c. k. trg. ministerstva od dne 28. aprila 1905, drž. zak. št. 72, odvisen od državnega dovoljenja.

Za podelitev sličnega dovoljenja naj se zaprosi c. k. trgovinsko ministerstvo potom kolekovane in primerno opremljene vloge.

Gledé iskrobrzojavnih postaj, ki se imajo ustanoviti na pomorsko brodarstvo opravljajočih ladijah (krovne postaje), se posebno opaja:

Omenjenim postajam se nalaga v smislu dogovorov leta 1906 v Berlinu sklenjenih in s 1. julijem 1908 veljavno zadobeče mednarodne pogodbe o iskrobrzojavni dolžnost, da iskrobrzojave vzajemno izmenjavajo z drugimi obrežnimi in krovnimi postajami in to brez ozira na po njih uporabljen sestav.

Glasom člena VI. izvrševalnih predpisov k omenjeni pogodbi odgovarjati mora vsaka krovna postaja naslednjim pogojem:

a) uporabljeni sestav mora biti sintoničen;

b) odpravna in prejemna hitrost pod navadnimi razmerami ne sme biti manjša od 12 besed po 5 črk v vsaki minuti;

c) na iskrobrzojavni stroji učinkujoča moč pod normalnimi razmerami ne sme presegati 1 kilovata.

Večjo jakost se sme uporabljati le tedaj, ako je ladja, ki menjava poročila, od bližnje obrežne postaje nad 300 km oddaljena, ali, ako je prenos radi zaprek možen le potom povišanja jakosti.

Ostala podrobna določila o obratu in polaganju računov krovnih postaj uravnajo se posebnimi navodili.

Dogovori gledé varovanja tajnosti naprav in njihovih podrobnosti nasproti oblastvenim organom so nedopustni. Imetelji krovnih postaj so dolžni, nuditi organom c. in k. bojne mornarice na zahtev prilike, da se z obratovanjem postajnih strojev izvezbajo ter da jih v slučaju vojne c. in k. bojna mornarica more prevzeti in obratovati.

Na avstrijskih ladijah se sme nastaviti kakor iskro-telegrafiste izključno le avstrijske podanike, ki morejo spričevati, izdanimi po avstrijski državni brzojavni upravi, dokazati, da so tozadevno posebno izkušajo polovljno prestali. Natančnejša določila o tej skušnji je možno poizvedeti na c. kr. pomorski oblasti v Trstu, na c. k. poštne in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu in na pristanišnih kapitanatih.

Zeleni gozd je lovčev raj — in krasen res je gozd. Frče tam ptice iz kraja v kraj in hvalijo svoj gozd. To je besedilo pesmi, ki se bo prepevala dne 21. junija t. l. v Dutevljah na Krasu ob priliki, ko priredi tamkaj pevsko društvo „Ilirija“ od Sv. Jakoba svojo godno veselico. Samo četr ure od postaje oddaljen, veselični prostor bo okrašen z naravnimi vejami stoletnega kostanja in drobne ptice se bodo kosale z ubranim petjem pevskega društva „Ilirija“. V sredi gozda, v lepi dolinici obdani krog in krog z drevjem, najde krasno napravljen oder, pred katerim bodo igrali „Bošnjaki“. Seveda se bo tudi plesalo na podu, ki nam ga preskrbi iz prijaznosti tamošnje konsumno društvo, od 4. ure popoldne pa dokler se bo kaj videlo. — „Vinarsko društvo“ pa bo skrbelo za to, da se nam ne bodo sušila grla; totilo bo svoj najboljši teran in pivo v naravnih kletih pod drevjem in med skalovjem in tudi za želedec se bo dobivalo.

Iz vsega tega lahko sklepamo, da bo veselja in poštene zabave dovolj. Vsa prijateljska društva pa vljudo vabimo, da se nam pridružijo, da nas počaste s svojim obiskom, za kar jim bomo prav hvaležni.

Pipčar.

Malinov sirup lekarnarja Piccoli v Ljubljani je izvrsten naravni izdelek, kateri se izdeluje iz kranjskih aromatičnih gorskih malin. Imeli smo že večkrat priliko piti ta sirup pomešan z vodo, ter ga toplo priporočamo kot zdravo, odžejačo pijačo.

Tržaška mala kronika.

Parnik potopil barko v zalivu. Predvečernjskem ob 8. uri zvečer je bragoc „Minori“ vpisan v koperski luki, pod poveljstvom kapetana Josipa Pesaro, odpril iz Kopra v Trst, z nakladom svežega sadja in kompirjev. Razum moztva, sestavljenega od mornarjev Ivana Giraldi, Andreja Vatozac, Jakoba in Petra Busan in vajenca Gabrijele Gelsa, bili so na krovu še štirje pasazirji. Okolo 10. in pol je bragoc jadrál pod lahnm pišem iz vzhoda—jugovzhoda s predpisanimi tremi svetilkami na višini prvega plavajočega signala ob glavi prihodnjega velikega valoloma. Na enkrat je kapetan zapazil, da mu je parnik, ki je ravno krenil izza svetilnika križal

pot. Parnik je bil „Velebit“ od Ungaro-Croate na progi Trst-Reka-Dalmacija. Moštvo se je na vse načine trudilo, da bi se ognilo nevarnosti. Parnik se je blizil z veliko histrijo in mesto da bi jo zavil v nasprotno smer ubral je konvergentno črto z bragocom. Na enkrat je bil parnik nad bragocom. Isti udarjen na podbočju, kjer se je odprla široka špranja, se je vzdignil s podladjem v zrak in se v istem hipu pogreznil — z vsemi 10 možmi, ki so bili na njem.

Na vpitje ponesrečenec, ki so plavali z ono silo, ki daje obup, je kapitan „Velebita“ komandiral: Vso silo nazaj. Spušteni so bili čolni na morje, ki so rešili uboge ljudi. Bragoc, ki je plaval na pol pogreznjen, so privezali z vrvo na parnik, ki ga je remorkiral do Jospovega pomola. Parnikov kapitan je stvar naznanil pristaniščnemu kapitanatu. Včeraj je bil bragoc vzdignjen in potočen na kopno. Škoda, ki jo trpi lastnik bragoca Vatovec ceni se na 2000 K. Naklad — malone ves zgubljen — je bil vreden 4000 K. Bržkone bo morala „Ungaro Croata“ povrniti škodo.

Neznani vtopljenec — prepoznani. Včeraj zjutraj je bil identificiran vtopljenec, ki so ga predvčeršnjem izvele iz morja pri svetilniku. Imenuje se Fran Giurco, star 49 let, rojen v Trstu in pristojen v Piran. Bil je krošnjar in je stanoval v št. 9 ulice Pescheria vecchia.

Krvav čin pri Sv. Ivanu. — Delavec, „regniccio“, ki je trikrat sprožil revolver proti svojemu načelniku. Sinoči malo pred 9. uro se je dogodil krvav čin v oljni tiskalnici tiskarne Jean Soulin, Luzzatto & Co. na št. 29 pri Sv. Ivanu. Težak Peter Zani, star 38 let, iz Savignano pri Forlì (Italija), se je približal svojemu nadzorniku Franu Bastianoni, staremu 31 let, iz Cornude pri Treviso, in sprožil proti njemu iz največje bližine trikrat z revolverjem. Pri tem je kričal: „Evo, te bom jaz obdaril!“ Zani je hotel nato pobegniti ali nekateri delavci so ga ujeli, razorožili in izročili redarjem. Za ranjenca so telefonirali na zdravniško postajo. Zdravnik je prišel še le po dolgem času, ker se je nahajal drugje, kamor so ga bili poklicali za prazen nič.

Med tem pa so delavci sami položili ranjenca, ki je krvavel iz raznih ran, na kočijo in ga prepeljali v bolnišnico. Tu so konstatirali rano v ustih (kroglica je strla zob in vtaknila se v čeljust); drug strel ni zadel in le spraskal kožo; tretja rana je jako nevarna dobila je v hrbet, ko je hotel zbežati. Kroglica se bržkone nahaja v levih pljučih. Policijskemu uradniku dr. Trnovcu je ranjenec povedal o vzrokih krvavega čina. Bastianoni je iz oportunističnih razlogov premedil Zanija v drug oddelk, kar se je temu zdelo poniževalno. Zato je v svojem arcu prisegel maščevanje.

Kolesar ponesrečil pri Kontovelu. Včeraj zjutraj ob 9.50 so iz poštne urada na Proseku telefonirali na zdravniško postajo, da je treba zdravniško pomoči za nekega kolesarja, ki se je pobil na cesti pri Kontovelu. Zdravnik dr. Luzzatto je odgovoril, da je kraj predaleč in izven okrožja ter naj se obrnejo drugam (!).

Med tem so kolesarja, ki se imenuje Henrik Skrabensky, 21-leten komisijonar hotela Volpich, vzeli v oskrbo tamošnji poljski čuvaji. Eden od teh Simon Štoka, je kolesarja položil na neki voz in spremil ga v tu kajašjo bolnišnico, kjer so našli, da je imel ponesrečenec težko rano na čelu in da so se mu bržkone pretresli možgani. Sprejeli so ga v X. oddelk bolnišnice.

Samomor. Te dni je kazal štacunar Modesto de Franceschi, star 34 let, stanujoči v ulici Riborgo št. 5, nenavadno razburjenost. Nesrečnež, ki ga je trpinčala težka bolezen, se je pred par dnevi nahajal v gostilni „Australia“ v ulici Crosada; bil je nekoliko vinjen, tako da je razžalil dva redarja, ki sta ravno šla mimo. Ko sta ga aretirala, pa se je postavil v bran in položil roke na redarja. Po par dnevih so ga pustili iz zaporu in je proti njemu bilo uvedeno postopanje radi hudodelstva javnega nasilja.

Včeraj je bila zdravniška postaja opozorjena, da se je neki mož zastrupil na javni cesti pred vežo hiše št. 28 na Korzu. Dr. Monti, ki se je privozil na lice mesta, je razvidel, da je šlo za novaren slučaj, in dal narečena prenesti v bolnišnico. Tam so mu izprali želodec, vbrizgali injekcije itd., ali vse je bilo zaman: samomorilec je kmalu izdihnil dušo. Izpil je bil močno dozo zmesi dematuriranega špirta in drugih strupenih količin.

Samomorilec ni bil nihče drugi nego oni Modesto de Franceschi. Razburjenost teh dni vled bolezn in strahu pred kaznijo ga je poglala v smrt.

Soprogi na — izletu! Krčmarica Uršula Keršič, ki izvršuje svojo obrt v ulici E. E. Riccolomini št. 15, je včeraj naznanila policiji, da se je njen mož oddaljal dne 10. t. m. od doma — in vzel seboj 400 K. Od tedaj je zginil.

Oni, ki jih nikoli ne manjka! Predsinočnjem je policija zamašila gobec 11 ponočnim pevcem.

Poroke, rojstva in umrljivosti. V tržaški mestni občini se je od 31. maja do 6. junija poročilo 33 parov. Rodilo se je 122 otrok, to je 58 moških in 64 žensk; od teh 31 nezakonskih. Umrla je 81 oseb in sicer 46

moških in 35 žensk, od teh 22 izpod enega leta.

Smešnica. Kategorično. Ona (po prepiru s svojim možem, ki je poslanec): Jaz ne trpim več nikake opozicije, veš, in zato tudi zahtevam, da izstopiš iz opozicijske stranke!

Koledar in vreme. — Danes: Anton Pad. — Jutri: Sv. Trojica. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 24° Cels. — Vreme včeraj: deloma jasno.

Vremenska napoved na Primorskem: Lepo, večinoma jasno. Slabi vetrovi. Temperatura narašča. Vreme stanovito.

Porotno sodišče.

Včeraj popoldne je končala obravnavo proti obtožencem radi tatinskih operacij na škodo tiskarne Mahu. Porotniki so pritrili z 12 „da“ vprašanju tatvine glede Ernesta Kluna in Antona Krivica, katere sta bila na to obsojena na tri oziroma dve leti težke ječe.

Porotniki so zanimali vprašanji tatvine glede Rugerja Bean in Karla Birkli in pritrili z 12 „da“ vprašanju glede sokrivde. Obsojena sta bila na 10 oziroma 8 mesecev zapora. Marcel Klun in Barbiani sta bila valed porotniškega pravoreka oproščena.

Društvene vesti.

XVI. redni občni zbor „Tržaške posojilnice in hranilnice, ki ni 31. maja rešil vseh točk dnevnega reda, se bo nadaljeval jutri 14. t. m. ob 10. uri popoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“. Na dnevnem redu sta narešeni točki in sicer: volitev načelnikstva in volitev nadzorstva.

Gospodarsko društvo pri sv. Mariji Magdaleni zgornji št. 58, pri „Tirocu“ naznanja sl. občinstvu, da bo imelo dne 28. t. m. koncert z godbo petjem in plešom v svojih prostorih. — Toliko naznanja drugim društvom.

Bratje! „Tržaški Sokol“ se vdeleži korporativno narodne slavnosti v Padričah dne 14. t. m. Podpisani odbor pozivlja člane, naj se vdeleže iste množtevno v društvenem kroju. Zbirališče v „Narodnem domu“ ob 1 in pol popoldne. Nazdar! Odbor „Trž. Sokola“.

Od Sv. Jakoba. Jutri torej priredi naša podružnica društva sv. Cir. in Met. svojo drugo veselico od časa svojega obstanka. Kako se zavedamo važnosti te podružnice oziroma družbe, za katero podružnica deluje — za nas Slovence pokažimo jutri s tem, da se polnoštevilno vdeležimo. Tu bomo zopet par uric svoji med svojimi, se bomo zabavali in pripravljali na bodoče delo, ki nas čaka, veselili se bomo vspehov dosedanjega truda. Na svidenje torej jutri na vrtu del. kons. društva pri Sv. Jakobu!

Slov. akad. društvo „Adrija“ v Pragi priredi danes dne 13. t. m. ob osmih zvečer v „Narodnem domu“ (št. dv. I.) na kralj. Vinogradih IV. redni zbor.

Kolesarji! Ker se je nam iz nepojmljivih vzrokov prepovedalala naša I. narodna dirka v Gorici, vabimo vse kolesarje da se korporativno vdeležijo narodne slavnosti v Padričah.

Zbirališče pred kavarno „Commercio“, odhod ob 2. uri pop.

Predsedništvo. Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: Pogrebno društvo železniških uslužbencev za Trst in okolico s sedežem v Trstu.

Darovi. Za podružnico dr. sv. Cirila in Metodija v Škedenju so nabrali škedenjski narodnjaki

Najboljši malinov SIRUP

je sedaj oni lekarnarja

PICCOLI Ljubljani

c. i. kr. dvorn. zalagatelj in zalagatelj njegove svetlosti.

Prodaja se v Trstu v buteljkah približno 1 kilogram

po Kron 1-80

v mirodilnicah Brusadina, Gilla, ulica delle Poste; Rizzoli, ulica S. Michele; Zernits, ulica Stadion. — Poštai zavoj K 5-30. V sodih od 10—100 kg po K 1-10 kg pošilja po poštinem povzetju G. PICCOLI — Ljubljana.

Slovenska mizarnica v Trstu

Majcen Miloš v Trstu ulica Leo št. 2 nam javlja, da ima zmiraj v svoji delavnici pripravljene cele spalne sobe in vso drugo pohištvo, ter da prevzema vsakovrstno delo v svoji stroki. Ker je gospod M. MAJČEN naš narodni obrtnik, ga najtopleje priporočamo slavnemu slov. občinstvu.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. **Ulica Campanile št. 15.**

zaloga tu- in inozemskih vin, špirta in likerjev in razprodaja na debelo in drobno **TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST**

Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kaff Central). Velik izbor francoskega šampanca, penecih dezertnih talijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Slovenci in Slovani v Trstu

Dolžnost je vaša, da se poslužujete le v **Slovanski brivnici** v ulici Saverio Mercadante št. 1 (blizu slovenske knjižarne) **V. GJURIN, brivec.**

Zaloga vina

TRST, ulica Chiozza št. 17

ISTRSKI TERAN

za dom (ne manj od 5 litrov)

po 56 stotink liter.

za krčmarje in gostilničarje po dogovor. cenah.

NB. Sprejemem pošiljave v tranzitu za celo monarhijo in v vsaki množini **SIMON PAVLINOVIC.**

LORENZO BRUNA

TRST, ulica S. Anastasio 9.

Telefon št. 1432

Skladišče drv za ogenj, lesa za polje,

oglje iz drvi in COKE

Hidravlični cement, angleške opeke,

katerih ne pokvari ogenj in druge vrste materiala

za zgradbe, kakor tanke opeke, gašeno apno itd.

Fotografični atelje D. Petener ul. Torrente št. 20

Slike na temnem platin-papirju.

Slike na temnem platin-papirju.	Dá se poskusno sliko.	gld. 4.
12 slik oblike vizit		2.50
6 " " "		1.50
12 " " "		9.
12 " " "		7.50
6 " " "		6.
6 " " "		5.

Slike na svetlem papirju.

Slike na svetlem papirju.	Ne dá se poskusne slike.	gld. 3.
12 slik oblike vizit		1.50
6 " " "		7.
12 " " "		6.50
12 " " "		4.50
6 " " "		4.

Skupine po zmernih dogovornih cenah.

V pekarni in sladničarni

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

n v podružnici via Miramar 6 se dobi svež kruh, najfineše moke, čokolada fina dezertna

vina v buteljkah, raznovratni biškoti, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte, in krokanje.

Prva tovarna na Češkem najfinejših likernih specijalit

in prodaja vina na debelo Ustanovljena 1881. leta

K. PFEIFER & Sinovi

TELEFON 3571 Praga—Žižkov Karlove ulice 995 TELEFON 3571

Direktni import pristnega ruskega čaja, ruma Jamaika, vseh vrst

španjskih vin in šampanja. — Usorel na razpolago.

Glavni zastopnik za Trst in Primorsko, Kranjsko, Istro, Dalmacijo in Italijo

Ludovik Geržina, Trst-Rojan, ul. S. Ermacora št. 1

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloga:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

namesto venca na krsto pok. Josipa Štranj 14 K 20 stot. Denar je naložen v tamošnji posojilnici.

Vesti iz Goriške.

x Goriška irredenta je doživela binkoštni ponedeljek tak poraz, kakoršnega je iskala. Nje voditelji, ki so se pa večinoma držali v zaledju, so si mislili, da na okrajnem glavarstvu vlada ta zmerom Contin in Prinzig, kakor zloglasnega 1897. leta, katero mnogim Lahom še sedaj zveni neprijetno po ušesih. Prevarili so se! Posledice ponedeljkovega izizivanja se se obšutno pokazale že danes, četrtak, ko je tržni dan. Laški trgovci in njih pomočniki so prav lovili slovenske kupce, se jim prilizovali na vse možne načine, da bi jih privabili v svoje prazne prodajalnice. Naših ljudi so pa prav malo vlovili; le nekatere nezavedne ženske so premamili. Znanemu laškemu trgovcu v Raštelu je zavestno odgovorila ponosna okoličanka z jersbasom na glavi, ko jo je vabil v prodajalnico: „A, danes smo vam dobri, danes znoate dobro slovenski, v ponedeljek ste pa nas zmerjali, ste kričali na nas, ste naše tante zavratno napadali in pobivali! Nikdar ne prestopim več praga nobene laške botege, saj imamo naših za vsako potrebo!“ Ženica je govorila prav glasno, slišalo se je daleč in več drugih, ki so mislile tam kupovati, so šle mimo štacune.

Da bi vsi Slovenci, možki in ženske, ki dobajajo v Gorico, postopali kakor ta navadna kmetica, bi laški trgovci in obrtniki kmalo napeli vse druge strune!

Ugled goriškega župana je bil padel pri Lahih že pod ničlo; da bi si ga zopet pridobil, šel je v ponedeljek na ulico med najeto in nahujskano družalo. Misli je, da bo za njem vse drlo, pa se je revež do čela prevrnil v svojih računih. Kakor svoječasi goriški poročevalec glavnega dunajskega židovskega glasila, poročil je temu o ponedeljkovi demonstraciji, da je marširal po mestnih ulicah na čelu množici 1600 glav. Bum! Enako poročilo je priobčil tudi „Fremdenblatt“ in graška „Tagespost“.

Neljubne posledice za ilustracijo imel tudi njegov samovoljni nastop nasproti policijskemu komisarju in nasproti stotniku žendarmije, katerima je hotel dati povelja kakor župan in državni poslanec. Pravega uzroka vsemu počenjanju dr. Maranija je iskati v tem, da mu je izpodletel stolec deželne glavarja. Misli je, da je za njim vse meščanstvo, a je edino-le peščica nezavedne in zavedne mladine pod vodstvom par odraslih arogantnih kričavcev.

Ključavničar Pallich v Nunki ulici jo je pobrisal v Italijo in se tako odtegnil za poro, ker je kamenjal stražnike.

Čudimo pa se glasilo posl. Faiduttija, da očita Slovenem, da so se sprehajali po mestu in da niso držali dane besede, in pozivlja zato vlado, naj ne dovoli več veselice. Gornje očitane je enostavno smešno. Kako se more prepovedati gostom, da ne stopijo na mestne ulice? Prepovedati se morejo k večjemu slavnostni sprevedi, ne pa vhod v mesto.

V pomoč Krasu. Državni poslanec A. Štrekelj je v državnem zboru v imenu Jugoslovanskega kluba stavil nujni predlog, s katerim se vlada pozivlja, naj Krasu, zadetemu po suhi in toči, priskoči na pomoč.

Sto let stara ženska. V Korminu na Goriškem živi Elizabeta Zorzut, ki je danes stara 100 let. Kljub revščini, ki jo je trpela, je ženska še vedno krepka in opravlja domača dela.

Vesti iz Istre.

Električni tramvaj Opatija—Reka. Kakor javljajo iz Opatije, je društvo za električni tramvaj v Opatiji sklenilo zgraditi električno progo iz Opatije v Reko.

Vesti iz Kranjske.

Novo sokolsko društvo. Kranjska deželna vlada je potrdila pravila telovadnega društva „Sokol“ v Logatcu.

Ravnatelj slovenskega gledališča v Ljubljani je imenovan g. Fran Govekar.

Za vodovod v Gotnici pri Kočevju je dalo poljedelsko ministerstvo 11.300 kron državne podpore, polovico kolikor stane vodovod.

Razne vesti.

Z včerajšnjega jubilejnega spreveda. Na včerajšnjem jubilejnem sprevodu je napravilo mučen utis dejstvo, da so bile tribune nasproti parlamenta prazne, dasi so se v četrtak zvečer sešli ponujali že za 5 kron. Praznih je bilo okoli 44.000 sedežev. Centralni odbor je zvečer iskal ljudi, da bi zasedli brezplačno prostore v bližini cesarjevi. Sprevod je morda imel delni moralni uspeh, materijalno pa je končal s popolnim fiaskom. Čehi se spreveda niso udeležili.

Turberkuloza na Hrvaškem. Iz mesečnih statističnih izkazov je posneti, da je meseca februarja t. l. umrlo za turberkulozo v Hrvatski in Slavoniji 1014 oseb.

Grozna toča je na binkoštno nedeljo pobila okoli Topusko, Oblaj, Skele in Viduševac. Toča je padala debela kakor kurja

jaica ter je popolnoma uničila vse poljske pridelke. Tudi v Glini in Petrinji je padala debela toča, ki je napravila izlasti na sadju in na vinski trti mnogo škode.

Ameriško bogastvo. V ameriških Združenih državah živi 3828 milijonarjev, katerih pomoženje iznaša 80 milijard kron. Na vsakih 20.000 prebivalcev prihaja po en milijonar. Pred 80 leti je bilo le šest milijonarjev, 88 od sto milijonarjev so sami pridobili svoje premoženje, samo ostalih 12 od sto so bogastvo podedovali.

Jubilejni petkronski denar je prišel v promet. Na njem je vtisnjena na spodnji strani doprsna cesarjeva podoba, na zadnji pa mlada ženska z lavorikovo vejico z desnici, z desnice pa kažejo na letnico 1848—1908. Okrog nje je napis: „Dvodecim lustris gloriose peractis“.

Listnica uredništva.

Gospod A. L. — Ajdovščina. Hvala lepa! Kakor je pa razvidno iz današnje številke, je stvar mej tem postala žalibog brezpredmetna!

MALI OGLASI.

Tvrška Ivan Simitz Barriera 32 s filijalko v ul. Giosue Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsem nove. Specijalita drobni predmetov za krojače. 1849

Mleko sveže 100 do 200 litrov na dan imam se za oddati. Mleko je najboljšje vrste. Naročilo sprejme. Ivan Vidmar Črničev nad Irjico. 783

Birma! Ure zlate in srebrne z verižicam, vsake vrste po najzmernejših cenah, pri urarju GIOV. PLISKA, Corso 13. 673

Josip Stofa mizarški mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizaraka dela. 38

Alojz Legat Trst — Amerigo Vespucci št. 12. Prodajalna jestvin — točna potreba, cene zmerne. 671

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba Klemene — Trst ulica San Antonio 1. Trgovina manufakturne blaga in malih predmetov ter sukna za ženske obleke.

Dva dobro izveščana krojaška pomočnika, ter 1 učena sprejme takoj v stalno službo Filip Merkel, krojač v Ajdovščini. 176

Lovski pes mlad fermač kafe-barve se je izgubil dne 5. t. m. Sliši na ime „Nimrod“. Vrniti v Komen št. 142, proti nagradi. 867

Pristna napojka zmes, znana na kr. 32, 34. Prodajalnice specijalit. Acquedotto 3. 849

Gospodarsko društvo pri sv. Mar. Magdaleni zgornji št. 58 naznanja sl. občinstvu, da v gostilni

Pri Tirolcu (Al Tirolese)

toči vino domače in istrsko, belo vipavsko in pivo Puntigam I. vrste. — Gostilna ima dobro preskrbljeno kuhinjo. Nadalje se priporoča sl. društvam in javlja, da ima na razpolago veliko dvorano in velik senčnati vrt v lastnih prostorih. — Za obilni obisk se priporoča ODBOR.

PEKARNA in SLADČIČARNA Dominik Milanič, Trst

ulica della Guardia št. 24

Prodaja: 3-krat na dan svež kruh, najfinjšo moko vsake vrste; vino v buteljkah in likerji.

Bogata zaloga specijalne grenčice „TORERO“.

Najboljše stiskalnice za grozdje in oljke

so naše stiskalnice „ERCOLE“

najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; z najameno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

HIDRAVLICNA STISKALNICA.

Najbolje avtomatično patentovane trtne brizgalnice, ki delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti.

„Syphonia“ plugi stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, živlenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito. Automatična brizgalnica čistilnice, rešetalnice. — Slamozernica ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega izbornega uresničene, najbolj pripoznanega in odlikov. sestava.

PH. MAYFARTH & Co. Tovarna za poljedelske in vinske stroje DUNAJSKA. Taborstr. 7

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 600 zlatimi, srebrnimi in častimi kolajnam.

Ilustrovani ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno. Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsod, kjer nismo zastopani

Kupca ali družnika trgovine strojev in tehničnih predmetov išče ŽIVIC, Trgovinska ulica št. 2. 880

Anton Križmančič v Padriah bo imel v nedeljo dne 14. junija v zalogi pivo, vino in drugo potrebno. 1589

Priporoča se gostilna Josipa Živica v Skopem na Krasu. 879

A. SEMULIČ

Bogata izbira pohištva in tapecirar. delalnica Trst, trg Belvedere št. 3

Odpri se je v ul. Gaspare Gozzi 1 MESNICA s prodajo

konjskega mesa katero se prodaja po navadnih cenah kakor v drugih mesnicah.

Vsaka ekonomična družina nakupi

VERMOUTH

v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18

Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajcarjev. Nepremenjeni tip. — Znamka neprekosljiva.

+ Giulio Reddersen +

TRST, ulica Giosue Carducci št. 23 :: TELEFON št. 813 ::

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Modere, umetne roke in noge, berglje, kilni pasi, elastični pasi in nogavice, elektroterapevtske priprave, aparati za inhalacijo.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz gumije in neprodajnega blaga. ::::: :::::

„COLLA“

priznan kakor najboljša in neprekosljiva vrsta vseh gumijevih higijenskih predmetov in njihovih mobilijev

DVOLETNA GARANCIJA —

M. Gál — Trst, Corso 4.

Posiljate po gl. 2, 3, 4, 5.

Delalnica pasov, klinih pasov, elastičnih nogavic, obvez, ravnozrajev, barvnih bidev, trigatorij od gl. 1-20 naprej. Toplometri za vročice K 2, nav. K — 50.

Prekapanje žganja

in izdelovanje brezalkoholnih hladilnih pijač zamore se takoj z najboljšim vspehom upravlja. Jamči se za dovoljenje potrebno za izdelovanje in in prodajo izdelkov. Temeljito manipulacijo upelje na licu mesta v tem izvežban strokovnjak brezplačno ter daje potrebna navodila za hitro spečevanje. Reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe pod šifro

Erste Fabrikfirma 68882

na M. DUCKES Nachf.

DUNAJ I 1 Wollzeile 9

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KOLESA Helical Premier

Prve znamke od K 170 naprej.

Pnevmatiki po K 6— in pnevmatična čreva od K 5— naprej.

Vsakovrstne potrebščine in šivalni stroji **HID & NEU** po najnižjih cenah.

Riccardo Sanzin Trst, ulica delle Poste 6, Trst

Najlepše darove za birmo prodaja

Emilio Müller najuglednejša in najstarejša prodajalnica ur v Trstu

ulica Ponterosso ogel ul. Nuova št. 20

Velika izbira veržic, zlatih in srebrnih ur kakor tudi stenskih ur vsake vrste

Brezplačno krasne fotografije za birmo, prvo sv. obhajilo in poroke

ne dobijo nikjer, pač pa po znižani ceni pri odlikovanem

fotografu J. Jerkiču

v Trstu zraven glavne pošte št. 10

v Gorici gosposka ulica št. 7.

V Trstu se slika do 8. ure zvečer pri čarobni električni razsvetljavi.

Sobni slikar in pleskar priporoča se za slikarska dela

Vsprejema delo tudi na deželo.

Anton Paušič

via San Giacomo in monte št. 5, III. n.

Prodajalnice jestvin Peter Peternel, Trst

ulica Giulia 76.

Prodaja: kavo, riž, testenine, sladkor, moko, masla, mlo, olje, sveže in suho sadje, kostanj, strobi, sočivje itd.

Poslane pošiljke na deželo od 5 kg naprej. Otrbi, moka, oves na drobno in debelo po konkurenčnih cenah.

Vsak dan sveže blago.

Naznanilo.

Imam na razpolago okoli 500 hektolitrov črnega vina istrskega. Kdor želi dobro kapljico, naj se obrne na podpisane. Zahteva naj se vzorce. Priporočam se posebno krčmarjem na deželi. Pošiljatev direktna iz Istre. — Cene nizke. Ne manj od 10 hektol. po gl. 10-50.

S. H. ŠKERL, Sv. Ivan pri Trstu.

Gostilna Nichetto v Rocolu

Jutri, nedelja

veliki koncert .:

c. kr. bosanskega pešpolka št. 4.

Začetek ob 6. uri. Vstopnina 20 st.

Cene jedi in pijač ostanejo nespremenjene.

(Umetni) **fotografični atelje**

pri sv. Jakobu

ulica Rivo št. 42 (pritličje) TRST.

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOŠT

Povečanje vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. M. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.